

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. birželio 24 d.
(OR. en)

11287/24

FISC 140
ECOFIN 731

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Europos Vadovų Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10594/24

Dalykas: ECOFIN tarybos ataskaita Europos Vadovų Tarybai mokesčių klausimais

Delegacijoms priede pateikiama ECOFIN tarybos ataskaita Europos Vadovų Tarybai mokesčių klausimais, kurią 2024 m. birželio 21 d. patvirtino Taryba (ekonomikos ir finansų reikalai).

ECOFIN TARYBOS ATASKAITA EUROPOS VADOVŲ TARYBAI MOKESČIŲ KLAUSIMAIS

A. ĮVADAS

1. Šioje Tarybos ataskaitoje pateikiama Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu Taryboje padarytos pažangos apžvalga ir svarbiausių apmokestinimo srities dokumentų, dėl kurių vyksta derybos, dabartinės padėties apžvalga. Ji parengta remiantis Mokesčių klausimų darbo grupėje (aukšto lygio) (toliau – Aukšto lygio darbo grupė) vykusių diskusijų strateginės svarbos horizontaliaisiais mokesčių politikos klausimais rezultatais, vadovaujantis šiai darbo grupei suteiktais įgaliojimais.
2. Šioje ataskaitoje atspindima atitinkamo Tarybos darbo dabartinė padėtis ir aptariami klausimai, paminėti įvairiose Europos Vadovų Tarybos išvadose nuo 2012 m.¹, 2021 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Tarybos narių pareiškimė², 2012 m.³ ir 2016 m.⁴ Tarybos išvadose PVM srityje, 2017 m. Tarybos išvadose „Reagavimas į iššūkius skaitmeninės ekonomikos pelno apmokestinimo srityje“⁵, 2020 m. Tarybos išvadose dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ES raidos ateiityje⁶, taip pat 2020 m. lapkričio 27 d. Tarybos išvadose dėl teisingo ir veiksmingo apmokestinimo ekonomikos gaivinimo laikotarpiu, su skaitmeninimu susijusių mokesčių uždavinių ir gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų⁷.

¹ Dok. EUCO 4/3/12 REV 3 (9 ir 21 punktai), EUCO 76/12, EUCO 75/1/13 REV 1, EUCO 14/17 (11 punktas), EUCO 10/20 (A29 ir 147 punktai) ir EUCO 13/20.

² Dok. ST 18/21.

³ Dok. ST 9586/12.

⁴ Dok. ST 9494/16.

⁵ Dok. ST 15175/17.

⁶ Dok. ST 8482/20.

⁷ Dok. ST 13350/20.

3. Pirmininkaujanti Belgija tęsė darbą, susijusį su pagrindiniais dokumentais, įskaitant pasiūlymus, kuriuos apima dokumentų rinkinys „PVM skaitmeniniame amžiuje“, pasiūlymą dėl greitesnio ir saugesnio išskaičiuojamųjų mokesčių permokos grąžinimo lengvatų taikymo (FASTER), Energijos mokesčių direktyvos peržiūrą, pasiūlymą „Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema (BEFIT)“, pasiūlymą dėl sandorių kainodaros, pasiūlymą dėl pagrindine buveine grindžiamos mokesčių sistemos, mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo atnaujinimą, taip pat pasiūlymą užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos subjektais mokesčių tikslais. Ji taip pat aktyviai tęsė darbą, susijusį su derybomis dėl bendradarbiavimo mokesčių srityje Jungtinėse Tautose, remiantis valstybių narių diskusijomis ES.
4. Konkrečiau, Taryba:
- a) padarė reikšmingą pažangą dėl PVM skaitmeniniame amžiuje dokumentų rinkinio;
 - b) susitarė dėl bendro požiūrio dėl Tarybos direktyvos dėl greitesnio ir saugesnio išskaičiuojamųjų mokesčių permokos grąžinimo lengvatų taikymo;
 - c) susitarė dėl bendrosios pozicijos *Ad hoc* komiteto pirmoje nagrinėjimo iš esmės sesijoje siekiant parengti įgaliojimus, susijusius su Jungtinių Tautų tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje pagrindų konvencija;
 - d) atkreipė dėmesį į valstybių narių nuolatinį darbą automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų tarp valstybių narių ir ES nepriklausančių jurisdikciją turinčių subjektų tikslais;
 - e) suteikė įgaliojimus pasirašyti susitarimą, kuriuo iš dalies keičiamas ES ir Norvegijos susitarimas dėl administracinio bendradarbiavimo PVM srityje;
 - f) priėmė Tarybos sprendimą, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl penkių susitarimų dėl automatinio keitimosi finansinių sąskaitų informacija siekiant geresnio tarptautinio mokesčių prievolių vykdymo dalinio keitimo;
 - g) padarė pažangą, susijusią su Energijos mokesčių direktyvos peržiūra;

- h) toliau svarstė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos subjektais mokesčių tikslais, ir
 - i) toliau nagrinėjo pasiūlymus dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių pagrindine buveine grindžiama mokesčių sistema (HOT), Tarybos direktyvos dėl sandorių kainodaros ir Tarybos direktyvos dėl sistemos „Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema (BEFIT)“.
5. Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas) taip pat toliau tęsė darbą įvairiais klausimais pagal savo dabartinius įgaliojimus, be kita ko, susijusių su mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašu, kaip išdėstyta jos pusmečio ataskaitoje⁸. Paskutinį kartą Taryba ES sąrašą atnaujino 2024 m. vasario 20 d.⁹
6. Toliau pateikiama išsamesnė informacija apie konkrečias temas ir dokumentus.
- *Bendra diskusija dėl kito teisėkūros ciklo prioritetų*
7. Aukšto lygio darbo grupė surengė pradinę bendrą diskusiją dėl kito ES teisėkūros ciklo prioritetų apmokestinimo srityje. Daugelis delegacijų, darydamos nuorodą į įvairias pirmiau minėtas Tarybos išvadas, priminė, kad pirmiausia reikia sutelkti dėmesį į tikslus kovoti mokesčių vengimu ir mokesčių slėpimu ir užtikrinti, kad apmokestinimas taptų paprastas ir veiksmingas, taip sumažinant fiziniams asmenims, bendrovėms ir mokesčių administratoriams tenkančią administracinę naštą. Atsižvelgiant į tai, kai kurios delegacijos ypač palankiai vertintų iniciatyvas, kuriomis siekiama supaprastinti esamus ES teisės aktus ir administracines procedūras. Buvo pabrėžta, kad administracinė našta turi būti kuo mažesnė ir valstybėms narėms turi būti palikta pakankamai laiko naujiems teisės aktams perkelti į nacionalinę teisę. Valstybės narės taip pat priminė su teisėkūros procedūra nesusijusios veiklos apmokestinimo srityje svarbą. Buvo palankiai įvertintas aktyvus ir konstruktyvus pirmininkaujančios valstybės narės vaidmuo JT kontekste.

⁸ Dok. ST 11151/24.

⁹ OL C 2024/1804, 2024 2 26, p. 1–4.

8. Tiesioginio apmokestinimo klausimu delegacijos pareiškė esančios patenkintos darbu Taryboje, visų pirma atkreipdamos dėmesį į priimtus ES teisės aktus ir pažangą tarpvyriausybiname darbe dabartinio teisėkūros ciklo metu. Daugelis delegacijų atkreipė dėmesį į didžiulį darbo krūvį ir IT pokyčius, kurių reikia įgyvendinant ir taikant atitinkamus teisės aktus, visų pirma mokesčių administratoriams. Todėl delegacijos pabrėžė, kad reikia sutelkti dėmesį į priimtų teisės aktų įgyvendinimą. Kai kurios delegacijos pažymėjo, kad pirmenybę teikia tam, kad pirmiausia būtų užbaigtas darbas, susijęs su dabartinėmis mokesčių iniciatyvomis, ir pasiūlė aktyviau įtraukti valstybes nares prieš pradėdant dirbti prie naujų mokesčių direktyvų. Šiomis aplinkybėmis taip pat būtų sveikintini veiksmai, kuriais būtų supaprastintas mokesčių administravimas ir mokestinių prievolių vykdymas (supaprastintos apmokestinimo taisyklės).
9. Kalbant apie akcizus, daugelis delegacijų išreiškė apgailestavimą, kad dar nepateikta keletas numatomų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. Pavyzdžiui, dar nepateiktas paskelbtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiant iš dalies pakeisti Direktyvą 2011/64/ES dėl akcizų, taikomų apdorotam tabakui, struktūros ir tarifų, o kelios valstybės narės pakartojo raginimą jį pateikti per ateinančią kadenciją¹⁰. Kelios delegacijos taip pat pakartojo, kad reikia iš dalies pakeisti Direktyvą 92/83/EEB dėl akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus struktūrų suderinimo, o kai kurios taip pat pakartojo raginimą pateikti pasiūlymą dėl Direktyvos (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka, 32 straipsnio.
10. Pridėtinės vertės mokesčių srityje daugelis delegacijų pareiškė, kad yra iš esmės patenkintos šiuo metu vykdomu darbu, be kita ko, atsižvelgiant į 2020 m. Tarybos išvadas dėl teisingo ir veiksmingo apmokestinimo ekonomikos gaivinimo laikotarpiu, su skaitmeninimu susijusių mokestinių uždavinių ir gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų. Kai kurios delegacijos priminė, kad reikia iš dalies pakeisti PVM taisyklės turizmo sektoriuje ir taisyklės, susijusias su finansinėmis paslaugomis, o kitos delegacijos palankiai įvertino būsimą Reglamento (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje peržiūrą.

¹⁰ Taip pat žr. Tarybos išvadas dėl akcizų, taikomų apdorotam tabakui, struktūros ir tarifų (dok. ST 8483/20).

B. ES MOKESČIU TEISĖS AKTAI

1) Tiesioginis apmokestinimas

a) FASTER

11. 2023 m. birželio 16 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl greitesnio ir saugesnio išskaičiuojamųjų mokesčių permokos grąžinimo lengvatų taikymo (FASTER)¹¹. Pagrindinis šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto tikslas yra dvejopas: remti gerą kapitalo rinkų sąjungos veikimą sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybinėms investicijoms ir užtikrinti teisingą apmokestinimą užkertant kelią sukčiavimui ir piktnaudžiavimui mokesčiais šioje srityje.
12. Pirma, šiuo pasiūlymu siekiama visoje ES nustatyti veiksmingesnes (ir suderintas) procedūras, susijusias su išskaičiuojamųjų mokesčių, kuriuos valstybės narės taiko pajamoms iš turimų vertybinių popierių, kuriais prekiaujama viešai (dividendams už nuosavybės vertybinius popierius ir obligacijų palūkanoms), grąžinimo lengvatų taikymu tarpvalstybiniu lygmeniu. Šiuo metu procedūros, pagal kurias investuotojai nerezidentai gali pasinaudoti mokesčių sutartimi arba nacionaliniais pranašumais, yra neretai sudėtingos, brangiai kainuoja ir ilgai užtrunka, nes valstybėse narėse jos labai skiriasi tiek dokumentų, kuriuos turi pateikti mokesčių mokėtojai norėdami gauti išskaičiuojamųjų mokesčių lengvatas, tiek skaitmenizacijos lygio atžvilgiu.
13. Antra, ne mažiau svarbus aspektas yra tas, kad pasiūlymu siekiama spręsti valstybių narių pajamų praradimo rizikos klausimą. Išskaičiuojamųjų mokesčių lengvatų taikymo procedūros gali kelti sukčiavimo mokesčiais ir piktnaudžiavimo jais riziką, kaip matyti iš kelių atskleistų faktų (pavyzdžiui, schemų, kuriomis siekiama neteisėtai padidinti grąžinimo, į kurią investuotojas turėjo teisę, sumą (*cum-cum*), arba atvejų, kai dėl tos pačios išmokos pateikiami keli prašymai grąžinti mokesčius (*cum-ex*)). Sukčiavimas mokesčiais gali įvykti dėl to, kad mokesčių administratoriams trūksta tikslios informacijos, nes skaidrumo lygis finansų grandinėje yra menkas ir trūksta informacijos apie finansinius susitarimus, susijusius su pagrindiniu vertybiniu popieriumi.

¹¹ Dok. ST 10820/23 + ADD 1–5.

14. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas nuomonę pateikė 2023 m. rugpjūčio 8 d.¹² Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateikė 2023 m. gruodžio 13 d.¹³ Europos Parlamentas nuomonę pateikė 2024 m. vasario 28 d.¹⁴
15. Techninė šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto analizė ir diskusijos su valstybėmis narėmis Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžiuose parodė, kad Komisijos pasiūlytas pradinis tekstas turi būti patikslintas prieš pateikiant jį Tarybai, kad būtų pasiektas susitarimas. Todėl Ispanijos ir Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu buvo padaryta keletas Komisijos pasiūlymo pakeitimų.
16. Naujojoje direktyvoje būtų numatyti šie pagrindiniai aspektai:
- i) dvi pagreitintos procedūros, kuriomis sustiprinamos dabartinės standartinės išskaičiuojamojo mokesčio lengvatų arba grąžinimo procedūros:
 - lengvatų prie pajamų šaltinio procedūra, pagal kurią taikytinas mokesčio tarifas taikomas dividendų ar palūkanų mokėjimo dieną;
 - greito grąžinimo procedūra, pagal kurią iš pradžių išskaičiuojamasis mokestis atskaitomas mokėjimo dieną, o išskaičiuojamojo mokesčio permoka grąžinama per trumpą laiką;
 - ii) bendroji ES skaitmeninė rezidavimo vietos mokesčių tikslais pažyma, kurią investuotojai (mokesčių mokėtojai) turėtų naudoti, kad pasinaudotų šiomis pagreitintomis procedūromis;
 - iii) finansų tarpininkų registras ir standartizuoto informacijos teikimo pareigos. Registracija užtikrintų, kad tik sertifikuoti finansų tarpininkai galėtų savo klientų vardu prašyti taikyti išskaičiuojamojo mokesčio lengvatą pagal pagreitintas procedūras. Standartizuotu informacijos teikimu visoje ES būtų suderinti pagrindiniai atitikties reikalavimai šioje srityje ir mokesčių administratoriams būtų pateikta esminė informacija, kad būtų galima patikrinti, ar gali būti taikoma išskaičiuojamojo mokesčio lengvata, atsekti atitinkamus mokėjimus ir išvengti galimo piktnaudžiavimo ar sukčiavimo mokesčiais.

¹² OL C, C/2023/897, 2023 11 13; dok. ST 12427/23.

¹³ OL C, C/2024/1580, 2024 3 5; dok. ST 8961/24.

¹⁴ Dok. P9_TA(2024)0102.

17. Kaip paskelbta 2024 m. vasario 7 d. Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) posėdyje, siekdama, kad Taryboje būtų pasiektas susitarimas, pirmininkaujanti Belgija darbui prie šio dokumento teikė pirmenybę. Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu įvyko šeši Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) posėdžiai (2024 m. sausio 24 d. ir 25 d., vasario 21 d., kovo 15 d., balandžio 16 d. ir gegužės 2 d.).
18. Gegužės 14 d. posėdyje ECOFIN taryba susitarė dėl bendro požiūrio dėl direktyvos projekto teksto¹⁵ siekiant priimti direktyvą su sąlyga, kad bus vėl konsultuojamasi su Europos Parlamentu ir tekstą peržiūrės teisininkai lingvistai.

b) Piktnaudžiavimas priedangos subjektais

19. 2021 m. gruodžio 22 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos subjektais mokesčių tikslais, ir iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES (UNHELL pasiūlymas)¹⁶.
20. Pasiūlymo tikslas – užkirsti kelią mokesčių vengimui ir slėpimui naudojantis subjektu, neturinčiu minimalaus veiklos pagrindo, veiksmais ir sustiprinti tinkamą vidaus rinkos veikimą. Pasiūlymu siekiama kovoti su priedangos subjektu naudojimu netinkamais mokesčių tikslais ir užtikrinti, kad ES esančios priedangos įmonės, kurios nevykdo ekonominės veiklos arba vykdo minimalią ekonominę veiklą, negalėtų pasinaudoti mokestine nauda.
21. 2022 m. pirmą pusmetį pradėta pasiūlymo techninė analizė, delegacijos diskutavo dėl iš eilės pirmininkavusių valstybių narių parengtų kompromisinių tekstų ir informacinių pranešimų¹⁷. Keli klausimai, dėl kurių diskutuota daugiausia: mokestinės pasekmės, sąsajos su nacionaliniais kovos su piktnaudžiavimu teisės aktais, neįtraukti subjektai, minimalus veiklos pagrindas, prezumpcijos nugincijimas, administracinės naštos mažinimas, rezidavimo vietos mokesčių tikslais pažyma ir keitimasis informacija. Aukšto lygio darbo grupė pateikė tolesnio darbo sprendžiant neišspręstus klausimus gaires. Iš esmės dauguma delegacijų pritarė pasiūlymo tikslams, tačiau, jų nuomone, tam, kad būtų galima pasiekti susitarimą, reikės dar atlikti svarbų techninį darbą.

¹⁵ Dok. ST 9925/24.

¹⁶ Dok. ST 15296/21.

¹⁷ Žr. ankstesnę ataskaitą, pateiktą dok. ST 16411/23.

22. Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu 2024 m. birželio 11 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje buvo pristatyti galimi tolesni veiksmai. Siekiant rasti kompromisinius neišspręstų klausimų sprendimus, reikės surengti tolesnes diskusijas.

c) Sandorių kainodaros direktyva

23. 2023 m. rugsėjo 12 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl sandorių kainodaros¹⁸, kuria iš esmės siekiama į ES teisę integruoti pagrindinius sandorių kainodaros principus ir taisykles, dėl kurių susitarta EBPO.

24. Šiuo Komisijos pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto „siekiama supaprastinti mokesčių taisykles didinant mokestinį tikrumą ES įmonėms, taip sumažinant bylinėjimosi ir dvigubo apmokestinimo riziką bei atitinkamas reikalavimų laikymosi išlaidas, tokiu būdu didinant bendrosios rinkos konkurencingumą ir veiksmingumą“¹⁹. Šis pasiūlymas apima šiuos esminius aspektus:

- į Sąjungos teisę įtraukiamas ištiestosios rankos principas;
- suderinamos pagrindinės sandorių kainodaros taisyklės;
- paaiškinamas EBPO sandorių kainodaros gairių vaidmuo ir statusas ir
- sudaroma galimybė Sąjungoje nustatyti bendras privalomas taisykles dėl konkrečių sandorių kainodaros klausimų pagal EBPO sandorių kainodaros gaires.

25. Pirma bendra diskusija dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl sandorių kainodaros surengta 2023 m. spalio 20 d. pirmininkaujant Ispanijai, o pirmininkaujanti Belgija dėl šio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto surengė tris Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžius – 2024 m. sausio 12 d., vasario 27 d. ir balandžio 22 d.

¹⁸ Dok. ST 12954/23 + ADD 1.

¹⁹ Žr. Komisijos pasiūlymo aiškinamąjį memorandumą, pateiktą dokumente ST 12954/23.

26. Pirmosios diskusijos dėl Komisijos pasiūlymo parodė, kad valstybės narės iš esmės pritaria tikslams didinti teisinį tikrumą, kiek tai susiję su ištiesiosios rankos principo taikymu ES, taip pat su EBPO sandorių kainodaros gairių (toliau – EBPO SKG) statusu ir tolesniu bendru tų EBPO SKG aiškinimu, kurio Komisija siekia šiuo pasiūlymu. Vis dėlto valstybės narės pateikė bendro pobūdžio susirūpinimą keliančių klausimų dėl sandorių kainodaros taisyklių įtraukimo į direktyvą, kaip pasiūlė Komisija. Valstybės narės taip pat išreiškė didelį susirūpinimą dėl Komisijos pasiūlymo teksto, susijusį su rizika, kad sandorių kainodaros srityje gali būti sukurtas dvigubas standartas, taip pat dėl to, kad jos prarastų lankstumą, kurį šiuo metu jos turi derėdamosi dėl EBPO SKG ir jas taikydamos.
27. Pirmininkaujanti Belgija siekė remtis pagrindinėmis delegacijų pateiktomis pastabomis ir komentarais ir paprašė valstybių narių pasikeisti nuomonėmis šiomis pagrindinėmis temomis:
- dėl EBPO sandorių kainodaros gairių statuso;
 - dėl to, kokių mastu direktyva galėtų būti taikoma tarpvalstybiniais sandoriams, susijusiems su ne ES subjektais ir mokesčių administratoriais;
 - dėl tolesnio Komisijos pasiūlymo suderinimo su EBPO pavyzdine sutartimi dėl apmokestinimo;
 - dėl siūlomų sandorių kainodaros taisyklių taikymo nuolatinėms buveinėms ir asocijuotosioms įmonėms, įskaitant galimus tolesnius veiksmus, susijusius su asocijuotųjų įmonių apibrėžtimi;
 - dėl galimos sandorių kainodaros procedūrinių taisyklių, kurios galėtų būti suderintos ES lygmeniu, taikymo srities ir jų galimų privalumų;
 - dėl galimybės sukurti valstybių narių diskusijų ir koordinavimo platformą sandorių kainodaros klausimams nagrinėti.

28. Iki šiol Mokesčių klausimų darbo grupėje vykusios diskusijos parodė, kad valstybės narės negali pritarti dabartinės redakcijos Komisijos pasiūlymui dėl Tarybos direktyvos dėl sandorių kainodaros. Todėl reikės toliau dirbti, kad būtų parengtas pagrindas siekti galimos pažangos.
29. Pažymėtina, kad daug valstybių narių nurodė, jog galėtų būti naudinga sukurti „ES sandorių kainodaros platformą“ – naują privalomos teisinės galios neturintį forumą, tokį kaip Bendras sandorių kainodaros forumas (arba tam tikru mastu į jį panašų). Ši diskusija galėtų būti tęsiama, o tuo atveju, jei valstybės narės norėtų toliau nagrinėti šį klausimą, pagrindiniai diskusijų ir sprendimų priėmimo aspektai galiausiai būtų platformos sudėtis (narystė) ir institucinė struktūra, įgaliojimai (apimtis, trukmė, kompetencija, siektini rezultatai), valdymas (pirmininko funkcija (renkamas ar skiriamas pirmininkas), balsavimo taisyklės ir sekretoriato paslaugos), taip pat kiti aktualūs turinio ir (arba) proceso aspektai (pvz., galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais).

d) Pagrindine buveine grindžiamos mokesčių sistemos direktyva

30. 2023 m. rugsėjo 12 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatoma labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių pagrindine buveine grindžiama mokesčių (HOT) sistema²⁰, kuria siekiama supaprastinti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), nusprendusių vykdyti tarpvalstybinę veiklą ES, pelno mokesčio prievolių vykdymą. Komisija iš esmės siūlo, kad MVĮ, kurių nuolatinė buveinė yra kitoje (priimančiojoje) valstybėje narėje, toliau taikytų mokesčių taisyklės, kurios joms yra žinomos (buveinės valstybės narės), ir apskaičiuotų savo nuolatinių buveinių kitose (priimančiosiose) valstybėse narėse apmokestinamąjį pelną ir apie jį praneštų buveinės valstybės narės mokesčių administratoriui. Tikimasi, kad ši tvarka sumažintų įmonėms keliamų reikalavimų laikymosi išlaidas, skatintų tarpvalstybinę MVĮ plėtrą ir padėtų užtikrinti vienodas sąlygas MVĮ dalyvauti vidaus rinkoje.

²⁰ Dok. 12951/23 + ADD 1–ADD 5.

31. Pirma bendra diskusija dėl Komisijos pasiūlymo surengta 2023 m. gruodžio 1 d. pirmininkaujant Ispanijai, o pirmininkaujanti Belgija pradėjo išsamesnę nagrinėjimą Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžiuose, vykusiuose 2024 m. balandžio 9 d. (dėl pasiūlymo 2–5 ir 7–10 straipsnių) ir 2024 m. gegužės 29 d. (dėl likusių straipsnių, visų pirma susijusių su HOT sistemos procedūriniu administravimu, t. y. 6 straipsnio ir 11–14 straipsnių). Be to, Komisija pateikė delegacijoms neoficialios ekspertų iš kelių valstybių narių grupės išvadų santrauką, kurioje analizuojami galimi su šiuo pasiūlymu susiję mokesčių administratoriams kylantys administraciniai iššūkiai. Šių diskusijų tikslas – susidaryti išsamų vaizdą apie techninius klausimus ir galimus pasiūlymo privalumus.
32. Pažymėtina, kad visos delegacijos pritaria bendrajam tikslui sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ tarpvalstybinei veiklai. Nors kai kurios valstybės narės mano, kad yra galimos tolesnės techninės diskusijos Komisijos pasiūlymo pagrindu, svarbu pažymėti, kad daug delegacijų išreiškė didelį susirūpinimą dėl kelių Komisijos pasiūlymo aspektų, pavyzdžiui, dėl administracinio ar agresyvaus mokesčių planavimo iššūkių, kurių gali kilti mokesčių administratoriams dėl Komisijos siūlomos direktyvos, taip pat susirūpinimą dėl galimo poveikio valstybių narių mokesčinėms pajamoms, rizikos, susijusios su vidaus rinkų konkurencingumu (buveinės valstybės narės MVĮ, kurios nusprendžia nesiplėsti tarpvalstybiniu mastu arba to daryti negali), taip pat dėl bendresnio pobūdžio argumentų, susijusių su nacionalinėms mokesčių sistemoms tenkančia našta ir mokesčių suverenumu.
33. Kelios valstybės narės laikosi nuomonės, kad prieš darant bet kokią tolesnę techninę pažangą reikėtų surengti bendresnę (politinę) diskusiją dėl šio dokumento. Todėl su šiuo dokumentu susijusį darbą būtų galima tęsti, siekiant pasirengti aukšto lygio diskusijai dėl politikos sprendimų, kuriuos reikėtų priimti atsižvelgiant į šį Komisijos pasiūlymą.

e) BEFIT direktyva

34. 2023 m. rugsėjo 12 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl sistemos „Veršlas Europoje. pajamų apmokestinimo sistema“ (BEFIT)²¹, kurios pagrindinis tikslas – parengti bendrą pelno mokesčio sistemą ES veikiančioms didelėms tarptautinėms įmonėms. Pateikusi pasiūlymą dėl BEFIT, Komisija atsiėmė pasiūlymus dėl bendros (konsoliduotosios) pelno mokesčio bazės (BPMB / BKPMB), kurie Tarybai buvo pateikti nuo 2016 m. ir kurių svarstymas buvo sustabdytas dėl tuo pačiu metu prasidėjusių pasaulinių derybų dėl dviejų ramsčių reformos (pagal G20 ir EBPO įtraukia BEPS sistemą).
35. Šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto [...] pristačius Mokesčių klausimų darbo grupės 2023 m. rugsėjo 29 d. posėdyje pirmininkaujant Ispanijai, pirmininkaujanti Belgija išsamią pasiūlymo analizę inicijavo 2024 m. gegužės 28 d. Mokesčių klausimų darbo grupės posėdyje, kuriame įvyko išsamesnė diskusija dėl daugumos pirmųjų dvidešimties Komisijos pasiūlymo straipsnių, visų pirma dėl galimo tolesnio jų suderinimo su antrojo ramsčio taisyklėmis.
36. Iki šiol vykusiose diskusijose valstybės narės pritarė bendriems tikslams supaprastinti pelno apmokestinimo taisykles ES ir sumažinti įmonėms ir mokesčių administratoriams tenkančią administracinę naštą. Nepaisant to, buvo iškelta nemažai susirūpinimą keliančių klausimų dėl to, ar priėmus Komisijos pasiūlytą direktyvą šie tikslai būtų sėkmingai pasiekti. Iki šiol visų pirma buvo pareikštas susirūpinimas dėl to, kaip siūloma direktyva veiktų taikant nacionalines pelno mokesčio taisykles, antrojo ramsčio taisykles ir galiojančią ES mokesčių srities *acquis* (pvz., kovos su piktnaudžiavimu priemonės ir Direktyvą dėl minimalaus efektyviojo apmokestinimo), taip pat dėl į taikymo sritį patenkančių grupių preliminaraus mokesčio rezultato apimties ir nustatymo.

²¹ Dok. ST 12965/23 + ADD 1–ADD 3.

37. Atsižvelgiant į iškeltų susirūpinimą keliančių klausimų pobūdį, kai kurioms valstybėms narėms taip pat raginant surengti politinę diskusiją, Komisijos pasiūlymo techninė analizė galėtų būti tęsiama, siekiant pasirengti diskusijai dėl politikos sprendimų, kuriuos reikėtų priimti dėl šio Komisijos pasiūlymo.
38. Atsižvelgiant į tai, bus reikalingas tolesnis svarstymas ir reikės atlikti tolesnį techninį darbą siekiant nustatyti tolesnius veiksmus šiose derybose kitu pirmininkavimo laikotarpiu

2) **Netiesioginis apmokestinimas**

a) PVM skaitmeniniame amžiuje.

39. 2022 m. gruodžio 8 d. Komisija paskelbė dokumentų rinkinį dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių, kurį sudaro trys pasiūlymai:
- pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB²²,
 - pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo dėl skaitmeniniam amžiui reikalingos administracinio bendradarbiavimo PVM srityje tvarkos iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 904/2010²³, ir
 - pasiūlymas dėl Tarybos įgyvendinimo reglamento, kuriuo dėl tam tikroms PVM schemoms taikomų informacijos teikimo reikalavimų iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 282/2011²⁴.
40. Dokumentų rinkiniu siekiama trijų tikslų. Pirma, juo siekiama modernizuoti prievoles teikti PVM ataskaitas, nustatant skaitmeninių ataskaitų teikimo remiantis elektroninėmis sąskaitomis faktūromis reikalavimus. Antra, juo ketinama spręsti platformų ekonomikos problemas, atnaujinant taikomas PVM taisykles. Ir trečia, juo siekiama spręsti administracinės naštos klausimą, pereinant prie bendros registracijos PVM tikslais.

²² Dok. ST 15841/22.

²³ Dok. ST 15842/22.

²⁴ Dok. ST 15843/22.

41. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas nuomonę dėl šio dokumentų rinkinio pateikė 2023 m. kovo 3 d.²⁵ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl šio dokumento rinkinio pateikė 2023 m. balandžio 27 d.²⁶ Europos Parlamentas nuomonę priėmė 2023 m. lapkričio 22 d. plenariniame posėdyje²⁷.
42. Komisija pristatė savo dokumentų rinkinį darbo grupės posėdyje pirmininkaujant Čekijai, o pirmininkavusi Švedija pradėjo su šiuo dokumentų rinkiniu susijusį darbą, įskaitant kompromisinius tekstus dėl visų trijų pasiūlymų aspektų, kuriuos delegacijos palankiai įvertino kaip tvirtą pagrindą tolesniam darbui.
43. Siekiant nustatyti kryptį tolesniam darbui prie šio dokumentų rinkinio, 2023 m. birželio 16 d. Taryboje įvyko politiniai debatai dėl pasiūlymų, kuriems Aukšto lygio darbo grupė pasirengė 2023 m. birželio 1 d. Debatuose ministrai iš esmės palankiai įvertino bendras Komisijos pasiūlymų kryptis ir Švedijos pirmininkavimo laikotarpiu padarytą pažangą. Daug ministrų taip pat paprašė lankstumo, susijusio su vidaus skaitmeninių ataskaitų teikimo sistemomis ir su sprendimu suteikti platformoms svarbesnį vaidmenį surenkant PVM.

²⁵ Dok. ST 7071/23.

²⁶ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „PVM skaitmeniniame amžiuje“, dok. ECO/606, <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2022-06315-00-00-AC-TRA-LT.docx/content>.

²⁷ 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria dėl prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų PVM taisyklių iš dalies keičiama Direktyva 2006/112/EB, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0421_LT.pdf; 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo dėl skaitmeniniam amžiui reikalingos administracinio bendradarbiavimo PVM srityje tvarkos iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 904/2010, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0422_LT.pdf.

44. Pirmininkavusi Ispanija ir pirmininkaujanti Belgija tęsė darbą remdamosi Tarybos gairėmis:

- a) kalbant apie skaitmeninių ataskaitų teikimo reikalavimus ir elektronines sąskaitas faktūras, Komisijos pasiūlymas buvo papildytas nacionalinio lygmens sistema, kuria užtikrinama į elektronines sąskaitas faktūras įtraukiamų duomenų kokybė, suteikiant lankstumo dėl tos sistemos įgyvendinimo. Valstybėms narėms taip pat buvo suteikta galimybė atleisti klientus nuo pareigos teikti duomenis. ES vidaus elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo ir skaitmeninių ataskaitų teikimo reikalavimų sistemos įgyvendinimo terminas buvo atidėtas dvejiems su puse metų (iki 2030 m. liepos mėn.), nes tam reikės didelių investicijų į IT. Toms valstybėms narėms, kurios jau yra nustačiusios vidaus prievolę teikti ataskaitas pagal sandorius, buvo suteikta daugiau laiko, kad jos galėtų laikytis nacionalinių elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo ir ataskaitų teikimo nuostatų;
- b) kalbant apie nuostatas dėl platformų ekonomikos, buvo pakoreguota trumpalaikės būsto nuomos apibrėžtis, kad valstybės narės galėtų nacionalinės teisės aktais atsižvelgti į nacionalinius apgyvendinimo sektoriaus apmokestinimo ypatumus, nes ne visos valstybės narės susiduria su platformų ir viešbučių sektoriaus konkurencijos iškraipymu. Šiuo atžvilgiu valstybėms narėms buvo numatyta galimybė netaikyti tvarkos dėl tiekėju laikomo asmens mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI);
- c) kalbant apie bendrą registraciją PVM tikslais, Taryba pritarė ne visiems naujiems Komisijos pasiūlytiems elementams. Nebuvo pritarta tam, kad nuostata dėl „tiekėju laikomo asmens“ (pagal kurią už PVM surinkimą tampa atsakingos platformos, per kurias vykdomi sandoriai, o ne pagrindiniai tiekėjai) būtų išplėsta ir taikoma visoms per platformas tiekiamoms prekėms ir nuosavų prekių perdavimui, taip pat delegacijos nesutiko su meno kūriniams ir antikvariniams daiktams taikomos maržos apmokestinimo schemos pakeitimais. Be to, daugiausia dėl numatomų vykdymo užtikrinimo problemų, delegacijos nesutiko, kad vieno langelio principu grindžiama importo sistema taptų privaloma. Alternatyvus sprendimas, kuriuo būtų skatinama naudotis vieno langelio principu grindžiama importo sistema, turi būti svarstomas atsižvelgiant į Sąjungos muitinės kodekso reformos PVM aspektus, dėl kurių šiuo metu taip pat vyksta diskusijos Taryboje.

45. Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu rengiantis 2024 m. gegužės 14 d. ECOFIN tarybos posėdžiui buvo surengti penki Mokesčių klausimų darbo grupės posėdžiai ir vienas Aukšto lygio darbo grupės posėdis. Šiame posėdyje viena delegacija negalėjo pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniams tekstams, pateiktiems siekiant susitarti, kadangi ji prieštaravo dėl pasiūlymo dalių, susijusių su platformų ekonomika.
46. Birželio 21 d. ECOFIN tarybos posėdyje patikslintas kompromisinis tekstas dėl dalinio keitimo direktyvos projekto vis dar negalėjo sulaukti visų delegacijų pritarimo.

b) Energijos mokesčių direktyvos (EMD) peržiūra

47. 2021 m. liepos 14 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria pakeičiama Sąjungos energinių produktų ir elektros energijos mokesčių struktūra (nauja redakcija)²⁸ (EMD pasiūlymas).
48. EMD pasiūlymas įeina į Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį²⁹, kuriuo siekiama įgyvendinti plataus užmojo ES tikslus – iki 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Rinkinį sudaro tarpusavyje susiję pasiūlymai, kuriais siekiama to paties tikslo – iki 2030 m. ir vėliau užtikrinti teisingą ir konkurencingą žaliąją pertvarką.
49. EMD pasiūlymu siekiama šių tikslų:
- parengti pritaikytą sistemą, kuri, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą, padėtų siekti ES 2030 m. tikslų ir poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. Tai apimtų energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimo suderinimą su ES energetikos, aplinkos ir klimato politika, taip prisidedant prie ES pastangų mažinti išmetamųjų teršalų kiekį;
 - parengti sistemą, kuria ES vidaus rinka būtų išsaugoma ir tobulinama atnaujinant energinių produktų aprėptį ir tarifų struktūrą, taip pat racionalizuojant atleidimo nuo mokesčių ir jų sumažinimo taikymą valstybėse narėse, ir
 - išsaugoti galimybę surinkti pajamų į valstybių narių biudžetus.

²⁸ Dok. ST 10872/21.

²⁹ Dok. ST 10849/21.

50. 2022 m. birželio 17 d. ECOFIN taryba susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės parengta pažangos ataskaita dėl EMD pasiūlymo³⁰. 2022 m. gruodžio 6 d. ECOFIN taryboje įvyko politiniai debatai dėl EMD pasiūlymo ir buvo pateikta politinių gairių dėl tolesnių veiksmų³¹. Iš esmės ministrai pritarė lankstesniam pirmininkaujančios valstybės narės požiūriui ir paprašė išspręsti likusius neišspręstus klausimus. Atsižvelgiant į politines gaires, buvo tęsiama techninė analizė.
51. Remdamasi anksčiau pirmininkavusių valstybių narių padaryta pažanga, pirmininkaujanti Belgija tęsė darbą, susijusį su EMD peržiūra. Šį dokumentą Mokesčių klausimų darbo grupė nagrinėjo vasario 29 d., kovo 13 d. ir balandžio 25 d. posėdžiuose. Be to, kovo 26 d. buvo pasikeista nuomonėmis Aukšto lygio darbo grupėje. Pirmininkaujanti valstybė narė tris kartus parengė išsamius kompromisinius tekstus, taip pat pateikė dalinius kompromisinius tekstus su galimomis alternatyvomis tam tikrų straipsnių formuluotėmis.
52. Buvo išnagrinėti neišspręsti klausimai, o daugiausia dėmesio buvo skirta šiems klausimams: aviacijos ir jūrų sektoriuose naudojamų energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimui, minimalių apmokestinimo lygių indeksavimui, mokesčių lengvatoms išskirtinio energijos kainų padidėjimo atveju, biomasei. Delegacijos atnaujino diskusijas kai kuriais klausimais, pavyzdžiui, dėl mišrių produktų apmokestinimo, energinių produktų, naudojamų kaip degalai, naudojimo komerciniais ir nekomerciniais tikslais diferencijavimo ir atliekų apmokestinimo. Delegacijų prašymu pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniame tekste buvo numatyti ilgesni pereinamieji laikotarpiai ir galimybė valstybėms narėms visiškai arba iš dalies taikyti išimtis tam tikriems sektoriams ir paslaugoms. Pirmininkaujanti valstybė narė manė, kad naujausiu kompromisiniu tekstu ji padarė viską, ką gali, kad rastų trapią skirtingų nuomonių pusiausvyrą ir išspręstų likusius neišspręstus susirūpinimą keliančius klausimus. Jei kai kurių delegacijų prašymu būtų padaryta papildomų pakeitimų, būtų sumažėjęs kai kurių kitų delegacijų pritarimas tekstui.

³⁰ Dok. ST 9874/22.

³¹ Dok. ST 14736/22.

53. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė paprašė delegacijų apsvarstyti kompromisinį tekstą kaip dokumentų rinkinį ir būti lanksčioms. Pirmininkaujanti valstybė narė pasiūlė, kad tuo atveju, jeigu delegacijos kompromisinį tekstą įvertintų palankiai, ji suplanuotų papildomus posėdžius, kad prieš tekstą perduodant į politinį lygmenį jis būtų patikslintas. Tačiau, remdamasi balandžio mėn. Mokesčių klausimų darbo grupės posėdyje vykusių diskusijų rezultatais, pirmininkaujanti valstybė narė pažymėjo, kad tebėra esminių delegacijų pozicijų skirtumų ir kad pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinio teksto delegacijos palankiai neįvertino.
54. Pirmininkaujančiai valstybei narei pavyko padaryti didelę pažangą, tačiau tam, kad būtų parengtas kompromisinis tekstas, kuris būtų priimtinas visoms delegacijoms, reikia dirbti toliau.

3) **Administracinis bendradarbiavimas apmokestinimo srityje**

a) Automatinis keitimasis su mokesčiais susijusia informacija su ES nepriklausančiais jurisdikciją turinčiais subjektais

55. Pirmininkaujanti Belgija tęsė darbą, susijusį su asmens duomenų apsaugos taisyklių (visų pirma BDAR) taikymu automatiniam keitimuisi informacija su ES nepriklausančiais jurisdikciją turinčiais subjektais. Šiame darbe buvo remiamasi diskusijomis šiais klausimais ankstesniais pirmininkavimo laikotarpiais.³²
56. Nors šie klausimai priklauso valstybių narių kompetencijai, manoma, kad šiame etape būtų naudinga tęsti koordinuotą darbą šioje srityje. Todėl tikimasi, kad šie klausimai prireikus bus reguliariai nagrinėjami Mokesčių klausimų darbo grupėje.

³² Žr. dok. ST 10710/23 31–32 punktus ir dok. 15506/22 46–48 punktus; dok. 9970/21 81–82 punktus; dok. 14651/21 50–59 punktus.

b) ES susitarimai su Andora, Lichtenšteinu, Monaku, San Marinu ir Šveicarija

57. Atsižvelgdama į atitinkamas 2023 m. Mokesčių klausimų darbo grupėje (aukšto lygio) inicijuotas diskusijas³³, 2024 m. sausio 17 d. Komisija pateikė Tarybai rekomendaciją dėl Tarybos sprendimo įgalioti Komisiją pradėti derybas dėl penkių Europos Sąjungos ir atitinkamai Šveicarijos Konfederacijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės, Andoros Kunigaikštystės, Monako Kunigaikštystės ir San Marino Respublikos susitarimų dėl automatinių informacijos apie finansines sąskaitas mainų siekiant geresnio tarptautinio mokestinių prievolių vykdymo dalinio pakeitimo³⁴.
58. Numatytų derybų dėl šių penkių susitarimų dalinio pakeitimo tikslas yra toks:
- a) užtikrinti, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. ES valstybių narių ir penkių ES nepriklausančių valstybių automatiniai informacijos apie finansines sąskaitas mainai pagal penkis atitinkamus ES susitarimus būtų suderinti su EBPO parengtu atnaujintu bendru duomenų teikimo standartu ir toliau vyktų vadovaujantis juo; atnaujinto bendro duomenų teikimo standarto įgyvendinimas ES numatytas Direktyvoje 2023/2226 (DAB 8);
- b) kai tikslinga, atnaujinti nuorodas į teisės aktus – nuorodas į Direktyvą 95/46/EB pakeisti nuorodomis į Reglamentą (ES) 2016/679 (GDAR).

³³ Dok. ST 16411/23, p. 17–18.

³⁴ Dok. ST 5598/24 + ADD 1.

59. Po 2024 m. vasario 7 d. Mokesčių klausimų darbo grupės (aukšto lygio) posėdžio ir 2024 m. kovo 7 d. Mokesčių klausimų darbo grupės (tiesioginis apmokestinimas) posėdžio, taip pat atsižvelgiant į po to vykusias konsultacijas, Tarybos sprendimo projekto kompromisiniam tekstui ir derybinių nurodymų kompromisiniam tekstui gali pritarti visos delegacijos. Po svarstymų Taryboje tiek Tarybos sprendimas, tiek derybiniai nurodymai buvo pakeisti, palyginti su Komisijos rekomendacija. Pirma, dabar Tarybos sprendime aiškiai išdėstyti šie aspektai: 1) pridamas materialinis teisinis pagrindas (SESV 115 straipsnis), kad jis atitiktų atitinkamą ES Teisingumo Teismo jurisprudenciją; 2) derybiniai nurodymai atitinkamai peržiūrimi bei toliau plėtojami priklausomai nuo derybų eigos; 3) derybos vedamos glaudžiai konsultuojantis su Mokesčių klausimų darbo grupe, kuri paskiriama veikti kaip specialus komitetas, kaip tai suprantama SESV 218 straipsnio 4 dalyje; 4) Komisija teikia informaciją šiam specialiam komitetui ir reguliariai su juo konsultuojasi; Tarybos prašymu Komisija jai praneša apie derybų eigą ir rezultatus, be kita ko, raštu. Antra, derybiniuose nurodymuose daroma nuoroda į Susitarimo su Šveicarija dalinį pakeitimą, susijusį su pagalba renkant tiesioginius ir netiesioginius mokesčius.
60. 2024 m. gegužės 21 d. Taryba priėmė Tarybos sprendimą, kuriuo įgaliojama pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir atitinkamai Šveicarijos Konfederacijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės, Andoros Kunigaikštystės, Monako Kunigaikštystės ir San Marino Respublikos susitarimų dėl automatinės informacijos apie finansines sąskaitas mainų siekiant geresnio tarptautinio mokestinių prievolių vykdymo dalinio keitimo³⁵, ir susitarė dėl derybinių nurodymų³⁶.

³⁵ Dok. ST 9543/24, ST 9245/24.

³⁶ Dok. ST 9245/24 + ADD 1.

c) Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimas dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo PVM srityje

61. 2023 m. spalio mėn. Komisija pateikė delegacijoms naujausią informaciją apie derybas su Norvegijos valdžios institucijomis siekiant iš dalies pakeisti susitarimą dėl administracinio bendradarbiavimo, kovos su sukčiavimu ir reikalavimų vykdymo PVM srityje ir konsultavosi su jomis dėl susitarimo pakeitimų projekto.
62. Kadangi labai didelė delegacijų dauguma galėjo pritarti pakeitimų projektui, pirmininkaujanti valstybė narė padarė išvadą, kad kitas žingsnis – laukti Komisijos pasiūlymų dėl susitarimų pasirašymo ir sudarymo pagal SESV 218 straipsnį.
63. 2023 m. lapkričio 24 d. Komisija pateikė savo pasiūlymus. Po konsultacijų raštu delegacijos nepareiškė prieštaravimų ir Tarybos sprendimą dėl susitarimo pasirašymo Taryba priėmė 2024 m. vasario 20 d.; jis paskelbtas Oficialiajame leidinyje 2024 m. vasario 28 d.
64. 2024 m. balandžio 10 d. Europos Parlamentas pateikė nuomonę dėl susitarimo sudarymo, kad Taryba galėtų jį sudaryti.

d) Bendradarbiavimo mokesčių klausimais programa „Fiscalis“

65. Programos „Fiscalis“ tikslas – padėti mokesčių administratoriams gerinti vidaus rinkos veikimą, skatinti konkurencingumą, kovoti su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu bei vengimu ir gerinti mokesčių surinkimą. 2024 m. birželio mėn. Komisija informavo Aukšto lygio darbo grupę apie programos „Fiscalis“ 2023 m. metinę pažangos ataskaitą³⁷.

³⁷ Dok. ST 9294/24.

C. MOKESČIŲ POLITIKOS KOORDINAVIMAS (su teisėkūros procedūra nesusijusi veikla)

Buvo tęsiamas svarbus darbas mokesčių politikos koordinavimo (nepriklausančio ES mokesčių srities teisės aktų taikymo sričiai) srityje, kaip išdėstyta toliau.

1) Elgesio kodekso grupė (verslo apmokestinimas)

66. Elgesio kodekso grupė posėdžiavo 2024 m. vasario 7 d. ir birželio 10 d., o pogrupo posėdžiai vyko 2024 m. sausio 19 d., kovo 1 d., balandžio 24 d. ir gegužės 23 d.
67. Du kartus per metus atliekamos mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo peržiūros rezultatus Taryba patvirtino 2024 m. vasario 20 d., o 2024 m. vasario 26 d. šis sąrašas buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje³⁸.
68. Išsamesnė informacija pateikiama tam skirtoje du kartus per metus rengiamoje Elgesio kodekso grupės ataskaitoje³⁹.

2) JT rezoliucija dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo Jungtinėse Tautose

69. 2022 m. gruodžio 30 d. JT Generalinė Asamblėja oficialiai priėmė Rezoliuciją dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo (Rezoliucija 77/244). Šioje rezoliucijoje JT narės paprašė JT generalinio sekretoriaus parengti ataskaitą (ją Generalinė Asamblėja aptarė 2023 m. rugsėjo mėn. savo 78-ojoje sesijoje), kurioje būtų išanalizuotos visos atitinkamos tarptautinės teisinės priemonės, kiti dokumentai ir rekomendacijos, skirti tarptautiniam bendradarbiavimui mokesčių srityje, visapusiškai atsižvelgiant į esamus tarptautinius ir daugiašalius susitarimus. Šiuo tikslu generalinis sekretorius 2023 m. vasario mėn. pradėjo viešas konsultacijas.

³⁸ OL C 2024/1804, 2024 2 26, p. 1–4.

³⁹ Dok. ST 11151/24.

70. 2023 m. kovo 8 d., po patarėjų / atašė mokesčių klausimais posėdžio, valstybės narės pritarė tam, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, remdamosi Komisijos pasiūlymu, pateiktą savo nuomonę. Gavusi tokį pritarimą, Aukšto lygio darbo grupė išplatino ir 2023 m. kovo 15 d. taikydama neformalią tylos procedūrą patvirtino nuomonės projektą. Vėliau nuomonę pasirašė Aukšto lygio darbo grupės pirmininkas, o ES ir Švedijos delegacijos kartu pateikė ją JT sekretoriatui⁴⁰.
71. Per diskusijas, vykusias 2023 m. balandžio 25 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje, delegacijos pareiškė pritariančios tam, kad ES valstybės narės, kai aktualu, koordinuotų JT teiktinas pozicijas dėl tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje, kartu vengiant darbo dubliavimo. Aukšto lygio darbo grupė buvo įgaliota toliau stebėti pokyčius.
72. 2023 m. rugpjūčio 8 d. paskelbta JT generalinio sekretoriaus ataskaita dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo⁴¹. Ataskaitoje pateikta esamų tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje susitarimų analizė ir išnagrinėtos įvairios tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje stiprinimo galimybės, daugiausia dėmesio skiriant įtraukumui.
73. 2023 m. rugsėjo 15 d. atašė / patarėjų mokesčių klausimais posėdyje apsvarstytas pozicijos ES ir jos valstybių narių vardu dėl bendradarbiavimo mokesčių srityje Jungtinėse Tautose projektas, kuriame atspindėtos ataskaitos išvados. 2023 m. rugsėjo 28 d. poziciją patvirtino Taryba⁴².
74. 2023 m. lapkričio 22 d. JT Antrasis komitetas balsų dauguma priėmė peržiūrėtą Afrikos valstybių grupės rezoliucijos dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo Jungtinėse Tautose projektą (A/C.2/78/L.18/Rev.1). Rezoliucijoje buvo pasirinkta JT Generalinio Sekretoriaus ataskaitoje nurodyta 2 galimybė, pagal kurią, *inter alia*, nuspręsta įsteigti valstybių narių vadovaujamą neribotos sudėties *Ad hoc* tarpvyriausybinių komitetą, kurio tikslas – parengti įgaliojimus, susijusius su Jungtinių Tautų tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje pagrindų konvencija.

⁴⁰ Dok. ST 7564/23.

⁴¹ <https://financing.desa.un.org/document/promotion-inclusive-and-effective-international-tax-cooperation-united-nations-a78235>

⁴² Dok. ST 12967/23.

75. 2023 m. lapkričio 23 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija pranešė apie pažangą derybose, padarytą Generalinės Asamblėjos antrojo komiteto septyniasdešimt aštuntojoje sesijoje. Remdamasi JT Antrojo komiteto rekomendacija, 2023 m. gruodžio 22 d. JT Generalinė Asamblėja balsų dauguma priėmė Rezoliuciją 78/230 dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo Jungtinėse Tautose.
76. 2024 m. sausio 26 d. Mokesčių klausimų darbo grupės posėdyje delegacijos pirmą kartą pasikeitė nuomonėmis dėl ES ir jos valstybių narių vaidmens [...] JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija 78/230 dėl įtraukaus ir veiksmingo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje skatinimo Jungtinėse Tautose inicijuotame darbe.
77. Vasario 7 d. posėdyje pirmininkaujanti Belgija Aukšto lygio darbo grupei pateikė naujausią informaciją apie dabartinę darbo Jungtinėse Tautose padėtį, o delegacijos aptarė galimą (Sąjungos ir jos valstybių narių) bendrąją poziciją dėl būsimos *Ad hoc* komiteto darbo. Šiame posėdyje delegacijos susitarė dėl trijų bendrų punktų kaip bendrų pagrindinių principų, taikytinų siekiant konstruktyviai dalyvauti pirmojoje organizacinėje sesijoje, kuri įvyks vasario 20–22 d. Niujorke.
78. Po minėtos sesijos ir *Ad hoc* komiteto pirmininkui paprašius iki kovo 15 d. raštu pateikti pastabas dėl įgaliojimų projekto, pirmininkaujanti valstybė narė kovo 11 d. surengė atašė mokesčių klausimais posėdį siekiant aptarti ir nustatyti strategiją rengiantis būsimoms deryboms. Remdamasi delegacijų atsiųstomis pastabomis, pirmininkaujanti valstybė narė parengė išanginio teksto projektą, kuriame išdėstyti principai ir priemonių rinkinys su nurodytais galimais dalykais, kuriais būtų vadovaujamos rengiant JT Sekretariatui teiktinas pastabas. Po to kelios valstybės narės šį išanginį tekstą panaudojo savo raštu pateiktose pastabose, o kai kurios valstybės narės pateikė pasiūlymų dėl dalykų, kuriuos būtų galima įtraukti į įgaliojimų projektą.

79. 2024 m. kovo 26 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje delegacijos pavedė atašė mokesčių klausimais tęsti diskusijas dėl galimos (ES ir jos valstybių narių) bendrosios pozicijos, rengiantis pirmai *Ad hoc* komiteto nagrinėjimo iš esmės sesijai, kuri įvyko 2024 m. balandžio 26 d.–gegužės 8 d. Niujorke.
80. 2024 m. balandžio 12 d. atašė mokesčių klausimais, remdamiesi pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymu, apsvarstė pozicijos Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu, skirtos *Ad hoc* komiteto pirmai nagrinėjimo iš esmės sesijai (2024 m. balandžio 26 d.–gegužės 8 d., Niujorkas), projektą.
81. 2024 m. balandžio 25 d. Taryba patvirtino poziciją Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu, skirtą *Ad hoc* komiteto pirmai nagrinėjimo iš esmės sesijai⁴³ [...].
82. ES delegacija Jungtinėse Tautose ES ir jos valstybių narių vardu ir Belgija, kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, ES valstybių narių vardu sutartą poziciją pateikė 2024 m. balandžio 26 d. *Ad hoc* komiteto pirmos nagrinėjimo iš esmės sesijos pradžioje. Bendrajai pozicijai pritarė ir ją papildė kitos sesijoje dalyvavusios valstybės narės. Sesijos metu pirmininkaujanti Belgija, ES delegacija ir Komisijos tarnybos glaudžiai bendradarbiavo reguliariai rengdamos ES keitimosi informacija ir veiksmų koordinavimo posėdžius. Posėdžiuose taip pat buvo leista virtualiai dalyvauti delegacijoms iš sostinių ir patarėjams / atašė mokesčių klausimais iš Briuselio. Šie posėdžiai buvo rengiami pakaitomis su WEOG JT regioninės grupės posėdžiais, po kurių visoms ES valstybėms narėms buvo pateikiama naujausia informacija apie naujausias diskusijas. Taip pat buvo vykdoma trečiųjų valstybių informavimo veikla ir, aptarus vietoje, buvo rengiami susitikimai su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, pilietinės visuomenės organizacijomis.
83. 2024 m. birželio 11 d. Aukšto lygio darbo grupė buvo informuota apie *Ad hoc* komiteto sesijos rezultatus ir tolesnius veiksmus JT derybose. Pirmininkaujanti valstybė narė apie tai informavo ECOFIN tarybą birželio mėn. posėdyje.

⁴³ Dok. ST 9129/24 REV 1.

3) **Rusijos agresija prieš Ukrainą**

84. Atsižvelgdama į Rusijos, kuriai padeda Baltarusija, agresiją prieš Ukrainą, Tarybos mokesčių klausimų darbo grupė išnagrinėjo keletą priemonių, kurių valstybės narės galėtų imtis siekdamas remti ES ribojamųjų priemonių (susijusių su Rusija ir Baltarusija) įgyvendinimą ir užkirsti kelią jų apėjimui pasitelkdamas bendradarbiavimo mokesčių srityje priemones.
85. Pirma, valstybės narės susitarė, kad reikia nutraukti bet kokią keitimąsi informacija mokesčių tikslais su Rusijos Federacija ir Baltarusija. Antra, ES valstybės narės išnagrinėjo keletą priemonių, kuriomis siekiama sustiprinti mokesčių srities administracinio bendradarbiavimo ir kitų priemonių naudojimą siekiant užtikrinti ribojamųjų priemonių vykdymą.
86. Šiame kontekste Mokesčių klausimų darbo grupė toliau nagrinės su šiomis priemonėmis susijusius tolesnius pokyčius, be kita ko, 2022 m. birželio 3 d. Komisijos sukurtoje laikinoje platformoje – Turto iššaldymo ir areštavimo darbo grupės mokesčių prievolių vykdymo užtikrinimo pogrupyje – atliekamą darbą.
87. 2024 m. birželio 11 d. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje delegacijos susipažino su Komisijos pateikta naujausia informacija apie šio pogrupio darbą.

4) **Tarptautiniai pokyčiai**

88. Aukšto lygio darbo grupė buvo reguliariai informuojama apie atitinkamus tarptautinius pokyčius mokesčių politikos srityje. Visų pirma delegacijos buvo reguliariai informuojamos apie vykdomą darbą ir dabartinę padėtį EBPO/G20 BEPS įtraukioje sistemoje, taip pat apie mokesčių politikos aspektus, aptartus G20 finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų susitikimuose. Delegacijos taip pat buvo informuotos apie temas, aptartas 2024 m. gegužės 21–23 d. Brazilijoje įvykusiame G20 tarptautiniame simpoziume apmokestinimo klausimais.

89. Aukšto lygio darbo grupės posėdžiuose delegacijų dėmesys buvo reguliariai atkreipiamas į klausimus, susijusius su JAV Užsienio sąskaitoms taikomų mokesčių prievolių vykdymo aktu (FATCA). Kalbant apie vadinamųjų „atsitiktinių amerikiečių“ klausimą, 2022 m. pabaigoje JAV vidaus pajamų tarnyba paskelbė pranešimą, kuriuo laikinai sušvelninamos taisyklės, taikomos nustatant, kad subjektas nesilaiko reikalavimų dėl to, kad 2022 m., 2023 m. ir 2024 m. neturėjo mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio (TIN). 2023 m. sausio mėn. apie šį pokytį buvo informuota Aukšto lygio darbo grupė. 2023 m. balandžio mėn. Aukšto lygio darbo grupės nariai pabrėžė, jog reikia nuolatinio ir platesnio sprendimo, kad ES finansų įstaigos negalėtų būti laikomos nesilaikančiomis reikalavimų dėl TIN neturėjimo tais atvejais, kai finansų įstaigos neturi galimybės gauti TIN. 2023 m. liepos mėn. Aukšto lygio darbo grupės posėdyje delegacijos pasiūlė išsiųsti laišką JAV, kuriuo JAV būtų paraginta kuo greičiau pateikti ilgesnio laikotarpio sprendimą, kurio taikymo sritis būtų platesnė. Todėl 2023 m. rugsėjo mėn. Aukšto lygio darbo grupės vardu nusiųstas laiškas JAV. 2024 m. kovo mėn. Aukšto lygio darbo grupė buvo informuota apie naujausius pokyčius, susijusius su FATCA. 2024 m. birželio mėn. Aukšto lygio darbo grupė buvo informuota apie 2024 m. gegužės 22 d. įvykusį pirmininkaujantios Belgijos ir JAV išdo departamento konstruktyvų susitikimą.

5) Mokesčiai ne mokesčių srityse

90. 2013 m. lapkričio 19 d. Aukšto lygio darbo grupė susitarė, kad mokesčių nuostatomis ne mokesčių srityse dokumentuose, dėl kurių būtų keičiami valstybių narių mokesčių įstatymai ar administracinė praktika arba kurios turėtų kitų pasekmių apmokestinimui, turėtų būti taikomas neformalus įspėjimo mechanizmas. Apie šiuos atvejus sistemingai informuojant mokesčių ekspertus, padedant generaliniam sekretoriui, buvo toliau užtikrinama, kad valstybės narės būtų laiku įspėjamos, be kita ko, apie derybas dėl ES ir trečiųjų valstybių tarpusavio susitarimų. Aukšto lygio darbo grupės stebimi klausimai apima Tarybos išvadas dėl moterų ekonominio įgalėjimo ir finansinės nepriklausomybės, kaip kelio į tikrąją lyčių lygybę, Tarybos išvadas dėl ES diplomatijos, kuria skatinama žaliaji pertvarka ir remiamas pasaulinių įsipareigojimų įgyvendinimas, vykdomą darbą, susijusį su galimu bendru Tarybos ir Komisijos pareiškimu dėl bendros ES ir JK politinės deklaracijos dėl kovos su žalingais mokesčių režimais, ir kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinį.

6) **Kita**

91. Neformaliame Aukšto lygio darbo grupės posėdyje taip pat buvo diskutuojama dėl ES bendrosios filantropijos rinkos mokestinių aspektų, taip pat dėl mokesčių klausimų, susijusių su tarpvalstybiniu nuotoliniu darbu ir (arba) darbu per atstumą, konkrečiau – dėl darbo užmokesčio ir atlyginimo apmokestinimo ir nuolatinių buveinių buvimo tokiose situacijose.
-